

Protocolul nr. 14 din 13 mai 2004 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, cu privire la modificarea sistemului de control al convenției¹

Strasbourg, 13.V.2004

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, denumită în continuare Convenția,

Având în vedere Rezoluția nr. 1 și Declarația, adoptate în cadrul Conferinței ministeriale europene privind drepturile omului, care s-a desfășurat la Roma la 3 și 4 noiembrie 2000,

Având în vedere declarațiile adoptate de Comitetul de Miniștri la 8 noiembrie 2001, 7 noiembrie 2002 și 15 mai 2003 în cadrul reuniunilor 109, 111, respectiv 112,

Având în vedere Avizul nr. 251 (2004) adoptat de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei la 28 aprilie 2004,

Considerând că este necesară și urgentă modificarea anumitor dispoziții ale convenției în vederea menținerii și îmbunătățirii eficienței pe termen lung a sistemului de control, având în vedere mai ales creșterea continuă a numărului de cauze aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului și al Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei,

Considerând, mai ales, că este necesar să fie menținut rolul principal al Curții în ceea ce privește protecția drepturilor omului în Europa,

au convenit asupra celor ce urmează:

Art. 1.

Alineatul 2 al articolului 22 din convenție se abrogă.

Art. 2.

Articolul 23 din convenție se modifică după cum urmează:

„Articolul 23

Durata mandatului și revocarea

1. Judecătorii sunt aleși pentru o perioadă de 9 ani. Ei nu pot fi realeși.
2. Mandatul judecătorilor se încheie atunci când ei împlinesc vârsta de 70 de ani.
3. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.
4. Un judecător nu poate fi revocat din funcție decât dacă ceilalți judecători decid, cu o majoritate de două treimi, că el nu mai corespunde condițiilor cerute.”

¹ Publicat în Monitorul Oficial nr. 238 din 22 martie 2005.

Art. 3.

Articolul 24 din convenție se abrogă.

Art. 4.

Articolul 25 din convenție devine articolul 24 și se modifică după cum urmează:

„Articolul 24

Grefa și raportorii

1. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt stabilite prin regulamentul Curții.
2. Atunci când se pronunță în complet de judecător unic, Curtea este asistată de raportori care își exercită funcțiile sub autoritatea președintelui Curții. Ei fac parte din grefa Curții.”

Art. 5.

Articolul 26 din convenție devine articolul 25 („Adunarea generală a Curții”) și se modifică după cum urmează:

1. La sfârșitul literei d), virgula este înlocuită cu punct și virgulă, iar cuvântul „și” se elimină.
2. La sfârșitul literei e), punctul este înlocuit cu punct și virgulă.
3. Se adaugă o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins:
„f) formulează orice cerere în temeiul art. 26 alin. 2.”

Art. 6.

Articolul 27 din convenție devine articolul 26 și se modifică după cum urmează:

„Articolul 26

Completele de judecători unici, comitete, Camere și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor deduse judecării Curții, aceasta se constituie din complete formate din judecător unic, comitete de 3 judecători, Camere de 7 judecători și Marea Cameră, formată din 17 judecători. Camerele Curții constituie comitete pentru o perioadă determinată.
2. La cererea Adunării generale a Curții, Comitetul de Miniștri poate să reducă la 5 numărul judecătorilor Camerelor, prin decizie unanimă și pentru o perioadă determinată.
3. Judecătorul unic nu va examina nicio cerere introdusă împotriva înaltei părți contractante în numele căreia a fost ales.
4. Judecătorul ales în numele unei înalte părți contractante care este parte în cauză este membru de drept al Camerei sau al Marii Camere. În absența sa ori în cazul în care nu poate participa, va participa în calitate de judecător o persoană aleasă de președintele Curții de pe o listă prezentată în prealabil de către înalta parte contractantă.
5. De asemenea, fac parte din Marea Cameră președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați în conformitate cu regulamentul Curții. Când cauza este transmisă Marii Camere în temeiul art. 43, niciun judecător al Camerei care a pronunțat decizia nu poate să facă parte din Marea Cameră, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului care a participat în numele înaltei părți contractante interesate.”

Art. 7.

După noul articol 26 se adaugă un nou articol, articolul 27, cu următorul cuprins:

„Articolul 27

Competența judecătorilor unici

1. Judecătorul unic poate declara inadmisibilă o cauză, în temeiul art. 34, sau poate decide radierea ei de pe rol atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară.
2. Decizia este definitivă.
3. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă o cauză sau nu o radiază de pe rol, acesta o va transmite unui comitet sau unei Camere pentru o examinare suplimentară.”

Art. 8.

Articolul 28 din convenție se modifică după cum urmează:

„Articolul 28

Competența comitetelor

1. Un comitet sesizat cu o cerere individuală formulată în temeiul art. 34 poate, cu unanimitate de voturi:
 - a) să o declare ca fiind inadmisibilă sau să o radieze de pe rol, atunci când o asemenea decizie poate fi luată fără o examinare suplimentară; sau
 - b) să o declare ca admisibilă și să pronunțe în același timp o hotărâre pe fond, atunci când problema referitoare la interpretarea sau aplicarea convenției ori a protocoalelor sale, care este la originea cauzei, face obiectul unei jurisprudențe constante a Curții.
2. Deciziile și hotărârile prevăzute la alin. 1 sunt definitive.
3. Dacă judecătorul ales în numele înaltei părți contractante, parte în cauză, nu este membru al comitetului, acesta din urmă poate, în orice fază a procedurii, să îl invite să participe în locul unuia dintre membri, ținând seama de toți factorii pertinenti, inclusiv dacă partea a contestat aplicarea procedurii prevăzute la alin. 1.”

Art. 9.

Articolul 29 din convenție se modifică după cum urmează:

1. Alineatul 1 va avea următorul cuprins:

„Dacă nu a fost luată nicio decizie în temeiul art. 27 sau 28 și nici nu a fost pronunțată o hotărâre potrivit art. 28, Camera se pronunță asupra admisibilității și a fondului cererilor individuale formulate conform art. 34. Decizia asupra admisibilității poate fi luată separat.”

2. La finalul alineatului 2 se adaugă o nouă frază, după cum urmează:

„Cu excepția cazurilor în care Curtea decide altfel, în cazuri excepționale decizia asupra admisibilității se ia separat.”

3. Alineatul 3 se abrogă.

Art. 10.

Articolul 31 din convenție se modifică după cum urmează:

1. La sfârșitul literei a), cuvântul „și” se elimină.
2. Litera b) devine litera c) și se inserează o nouă literă b), după cum urmează:

„b) se pronunță asupra aspectelor cu privire la care Curtea este sesizată de către Comitetul de Miniștri în temeiul art. 46 alin. 4; și [...]”

Art. 11.

Articolul 32 din convenție se modifică după cum urmează:

La sfârșitul alineatului 1, după numărul 34 se adaugă o virgulă și numărul 46.

Art. 12.

Alineatul 3 al articolului 35 din convenție se modifică după cum urmează:

„3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în temeiul art. 34, atunci când apreciază că:

- a) cererea este incompatibilă cu prevederile convenției sau ale protocoalelor sale, este în mod vădit neîntemeiată ori abuzivă; sau
- b) reclamantul nu a suferit niciun prejudiciu important, cu excepția cazului în care respectarea drepturilor omului garantate prin convenție și prin protocoalele sale impune examinarea pe fond a cererii și cu condiția de a nu respinge pentru acest motiv nicio cauză care nu a fost examinată corespunzător de o instanță națională.”

Art. 13.

La sfârșitul articolului 36 din convenție se adaugă un nou alineat, alineatul 3, cu următorul cuprins:
„3. În orice cauză aflată pe rolul unei Camere sau al Marii Camere comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei poate prezenta observații scrise și poate lua parte la audieri.”

Art. 14.

Articolul 38 din convenție se modifică după cum urmează:

„Art. 38

Examinarea în contradictoriu a cauzei

Curtea examinează cauza în condiții de contradictorialitate cu reprezentanții părților și, dacă este cazul, procedează la o anchetă, pentru a cărei bună desfășurare înaltele părți contractante implicate vor pune la dispoziție toate facilitățile necesare.”

Art. 15.

Articolul 39 din convenție se modifică după cum urmează:

„Art. 39

Soluționări pe cale amiabilă

1. În orice etapă a procedurii Curtea se poate pune la dispoziția părților în vederea soluționării pe cale amiabilă a cauzei, care să reflecte respectarea drepturilor omului, așa cum sunt recunoscute acestea în convenție și în protocoalele sale.
2. Procedura descrisă la alin. 1 este confidențială.
3. În cazul încheierii unei convenții de rezolvare amiabilă, Curtea scoate cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la o prezentare sumară a situației de fapt și a soluției adoptate.
4. Această decizie este transmisă Comitetului de Miniștri, care supraveghează executarea clauzelor din convenția de soluționare pe cale amiabilă, așa cum au fost reținute în decizie.”

Art. 16.

Articolul 46 din convenție se modifică după cum urmează:

„Art. 46

Forța obligatorie și executarea hotărârilor

1. Înaltele părți contractante se obligă să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții, pronunțate în cauzele în care sunt părți.
2. Hotărârea definitivă a Curții se transmite Comitetului de Miniștri care supraveghează executarea acesteia.
3. În cazul în care Comitetul de Miniștri consideră că supravegherea executării unei hotărâri definitive este împiedicată de o dificultate de interpretare a acestei hotărâri, el poate sesiza Curtea

pentru a se pronunța asupra acestei probleme de interpretare. Decizia cu privire la sesizarea Curții se ia prin vot cu o majoritate de două treimi din numărul reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului de Miniștri.

4. În cazul în care Comitetul de Miniștri consideră că o înaltă parte contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive pronunțate într-un litigiu în care este parte, acesta poate, după ce a pus în întârziere înalta parte contractantă, să sesizeze Curtea cu privire la problema respectării de către aceasta a obligației prevăzute la alin. 1, printr-o decizie luată cu votul majorității de două treimi din numărul reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului de Miniștri.

5. Dacă Curtea constată o încălcare a prevederilor alin. 1, trimite cauza Comitetului de Miniștri pentru ca acesta să examineze măsurile care se impun. Dacă Curtea constată că nu s-a produs o încălcare a prevederilor alin. 1, va transmite cauza Comitetului de Miniștri, care va decide încetarea supravegherii executării.”

Art. 17.

Articolul 59 din convenție se modifică după cum urmează:

1. Se adaugă alineatul 2 cu următorul cuprins:

„2. Uniunea Europeană poate adera la prezenta convenție.”

2. Alineatele 2, 3 și 4 vor deveni alineatele 3, 4 și, respectiv, 5.

Art. 18.

Dispoziții finale și tranzitorii

1. Prezentul protocol este deschis semnării de către statele membre ale Consiliului European, semnatare ale convenției, care își pot exprima consimțământul de a fi parte la acesta prin:

a) semnare fără rezerva ratificării, acceptării ori aprobării; sau

b) semnare sub rezerva ratificării, acceptării ori aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Secretariatul General al Consiliului European.

Art. 19.

Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează trecerii unui termen de 3 luni de la data la care toate părțile contractante își vor fi exprimat consimțământul de a fi parte la protocol, în conformitate cu dispozițiile art. 18.

Art. 20.

1. La data intrării în vigoare a prezentului protocol, dispozițiile sale se vor aplica tuturor cererilor aflate pe rolul Curții, precum și tuturor hotărârilor a căror executare este supravegheată de către Comitetul de Miniștri.

2. Noul criteriu de admisibilitate introdus prin art. 12 din prezentul protocol la art. 35 alin. 3 lit. b) din convenție nu se va aplica cererilor declarate admisibile înainte de intrarea în vigoare a prezentului protocol. Doi ani după intrarea în vigoare a prezentului protocol, doar Camerele și Marea Cameră vor putea aplica noul criteriu de admisibilitate.

Art. 21.

La data intrării în vigoare a prezentului protocol durata mandatului judecătorilor care se află în exercitarea primului lor mandat se va prelungi de drept, pentru a atinge un total de 9 ani. Ceilalți judecători își vor încheia mandatul, care va fi prelungit de drept cu 2 ani.

Art. 22.

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;
- c) data intrării în vigoare a prezentului protocol, conform art. 19; precum și
- d) orice alt act, notificare sau comunicare referitoare la prezentul protocol.

Drept care, subsemnații, având depline puteri, am semnat prezentul protocol.

Adoptat la Strasbourg la 13 mai 2004, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus la arhivele Consiliului Europei. Secretariatul General al Consiliului Europei va comunica o copie certificată conformă cu originalul fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.